

Heemstede

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 29 februari 2024

Zaaknummer : 1220476
Team : IASZ
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Minimabeleid 2024 - 2027

Kernboodschap

Het beleidsplan minimabeleid wordt voor de periode januari 2024 tot en met december 2027 vastgesteld. De visie achter het minimabeleid is dat inwoners met weinig geld gelijke kansen krijgen, een gezonde levensstijl kunnen leiden en mee kunnen blijven doen in de maatschappij.

In het beleidsplan 2024 - 2027 ligt de focus op een uitgebreide evaluatie van inhoudelijk beleid, bereik en communicatie. In het beleidsplan stellen we hiervoor een uitvoeringsprogramma vast. Dit is de basis van mogelijke aanpassingen waarbij de inwoner en de menselijke maat nog meer centraal komt te staan.

Besluit B&W

1. In te stemmen met het beleidsplan minimabeleid 2024 - 2027;
2. De raad voor te stellen het beleidsplan minimabeleid 2024 - 2027 vast te stellen;
3. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad. (A-stuk)

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

Gelezen het voorstel van de burgemeester en wethouders van 16 januari 2024

Besluit

Het Beleidsplan minimabeleid 2024 - 2027 vast te stellen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Artikel 35 Participatiewet

Bevoegdheden

Het minimabeleidsplan 2024 - 2027 moet worden vastgesteld door de raad omdat het om kaderstelling gaat. (artikel 160, eerste lid, aanhef en onder a, van de Gemeentewet en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht.)

Bestuurlijke achtergrond

Het minimabeleid omvat regelingen die ondersteuning bieden aan huishoudens die leven met een kleinere portemonnee. De ondersteuningsmaatregelen dragen hiermee bij aan de bestaanszekerheid van huishoudens die onder 130% van het sociale minimum leven. Binnen het minimabeleid zijn er tien regelingen waarvan zeven voor kinderen en drie voor volwassenen.

In het Uitvoeringprogramma 2022 - 2026 van het college is er binnen het thema 'we zorgen voor elkaar' vastgelegd dat er speciale aandacht is voor het minimabeleid. De ambitie hierbij is dat er meer inwoners gebruik maken van de geboden ondersteuning en dat het beleid wordt uitgebreid.

Aan de uitbreiding is in de beleidsperiode 2020 - 2023 al uitvoering gegeven. Zo zijn de regelingen identiteitsbewijs en zwemlestoelage toegevoegd. Verder is ook de inkomensgrens voor volwassenen uitgebreid naar 130% en hiermee gelijk getrokken met de grens van de kindregelingen. In het beleidsplan 2024 - 2027 ligt de focus voornamelijk op het vergroten van het gebruik van de al bestaande regelingen en het vereenvoudigen van het aanvraagproces.

Het minimabeleidsplan 2020 - 2023 is geëvalueerd per regeling. Op basis van deze evaluatie en de ambities in het Uitvoeringsprogramma 2022 - 2026 van het college, is het minimabeleidsplan 2024 - 2027 opgesteld.

Motivering

Inleiding

In het kader van het aankomende minimabeleidsplan 2024-2027 is de vorige beleidsperiode 2020 - 2023 geëvalueerd. De volgende punten zijn daarbij geëvalueerd:

- Het gebruik van de regelingen
- Benutting budgetten
- Kansen voor verbetering voor de inwoner

Op basis van deze evaluatie worden de meeste regelingen ongewijzigd voortgezet. Op enkele regelingen worden kleine wijzigingen gedaan, deze wijzigingen gaan per direct in. Wijzigingen die een uitgebreidere afweging en meer onderzoek vragen worden in een tijdspad weggezet. Dit is in het uitvoeringprogramma uitgewerkt in hoofdstuk 3 van het minimabeleidsplan. Dit tijdspad beslaat de periode 2024 – 2027.

In de landelijke visie is de menselijke maat waarmee recht wordt gedaan aan de belangen van de inwoner speerpunt geworden voor de interpretatie, toepassing en uitvoering van de Participatiewet.

De menselijke maat is ook de rode draad in het beleidsplan minimabeleid 2024 - 2027 van Heemstede.

Het doel van het minimabeleidsplan 2024 -2027 is om het minimabeleid nog toegankelijker, eenvoudiger en laagdrempeliger te maken. Meer inwoners kunnen zo makkelijker gebruik maken van de regelingen.

Argumenten

In deze paragraaf worden de verschillende regelingen binnen het minimabeleid en mogelijke wijzigingen hierop toegelicht.

Regeling Schoolkosten voortzetten

Om een kansrijke start op schoolgebied te waarborgen is er de regeling schoolkosten. Eerst was deze regeling op declaratiebasis. Dit is sinds schooljaar 2022- 2023 aangepast. Huishoudens krijgen het bedrag nu in één keer uitbetaald. Ook wordt deze regeling sinds deze aanpassing automatisch gegeven aan gezinnen die een bijstandsuitkering ontvangen. De schoolkostenregeling voldoet aan de vraag. We zetten de regeling daarom ongewijzigd voort.

Regeling huiswerkbegeleiding, bijles of examentraining voortzetten

Wanneer de school verklaart dat een kind gebaat is bij huiswerkbegeleiding, bijles of examentrainingen biedt deze regeling de mogelijkheid om hiervoor een vergoeding aan te vragen. Om kinderen een kansrijke start te bieden wordt deze regeling voortgezet.

Computerregeling gewijzigd voortzetten

In de huidige regeling kan de inwoner elke drie jaar een vergoeding voor een computer en benodigde accessoires aanvragen. Het aanvragen kan tot een bedrag van € 400 en maximaal voor twee kinderen in de leeftijden 8 tot en met 17 jaar. In het voortgezet onderwijs zijn er soms eisen verbonden aan een device waardoor de inwoner een nieuw device moet aanschaffen. Voor de inwoner met een kleine portemonnee kan het lastig zijn als zij een nieuw device moeten aanschaffen maar nog geen recht hebben op een nieuw device volgens de huidige computerregeling.

Om hiervoor een oplossing te bieden is het voorstel om een device in het basisonderwijs en een device in het voortgezet onderwijs te vergoeden. Om te werken met actuele bedragen is het voorstel te verwijzen naar de Nibud prijzengids van het actuele jaar. Zo wordt het bedrag jaarlijks vanzelf geïndexeerd. De inwoner gaat hier niet op achteruit.

Fietsregeling gewijzigd voortzetten

Eens in de drie jaar kan er voor kinderen in de leeftijd 8 t/m 17 jaar een vergoeding voor de fiets worden aangevraagd. De regeling sluit aan bij de vraag. De regeling wordt voortgezet met daarin een kleine wijziging. Voor het maximaal te vergoeden bedrag willen we verwijzen naar de Nibud-prijzengids. Op deze manier hoeft de indexatie niet meer middels de beleidsregels plaats te vinden. De inwoner gaat hier niet op achteruit.

Eropuit! gewijzigd voortzetten

Wanneer een inwoner een aanvraag voor het minimabeleid doet en hiervoor in aanmerking komt komen zij in de meeste gevallen ook in aanmerking voor de Eropuit! regeling. Het voorstel is om de regeling automatisch toe te kennen wanneer een inwoner een aanvraag minimabeleid doet om het voor de inwoner te vereenvoudigen. Verder zijn er nog twee inhoudelijke wijzigingsvoorstellen:

Eropuit! kindregeling

In de huidige regeling krijgen kinderen alleen sportkleding vergoed in combinatie met een bijpassend sport abonnement. Het voorstel is om dit uit te breiden naar sportuitoefening ook als dit niet is verbonden aan een lidmaatschap.

Eropuit! volwassenregeling

Voor kinderen is er een aparte fietsregeling, voor volwassenen op dit moment niet. In de cijfers is terug te zien dat het Eropuit! budget voor kinderen meer wordt benut dan die voor volwassenen. Fietsen draagt bij aan een gezonde levensstijl en deelname aan de maatschappij. Daarom wordt voorgesteld om ook de aanschaf van een fiets voor volwassenen van het budget mogelijk te maken.

Regeling zwemlestoelage voortzetten

De zwemlestoelage is er zodat kinderen uit gezinnen met een kleinere portemonnee zwemles kunnen volgen. De regeling wordt goed gebruikt en wordt daarom voortgezet.

Regeling identiteitsbewijs voortzetten

Het hebben van een legitimatiebewijs is in Nederland een verplichting en ook noodzakelijk voor veel activiteiten. De regeling wordt daarom voortgezet.

Voortzetten overige instrumenten voor minima

Maatwerk en tegengaan armoedeval voortzetten

Met ingang van het beleidsplan 2020 - 2023 is ingevoerd dat de inkomensgrens voor de regelingen minder hard is voor een verzachting van de armoedeval. Inwoners die net boven de 130% verdienen kunnen door middel van een draagkrachtberekening alsnog in aanmerking komen voor een deel van het bedrag bij een minimaregeling. Een vorm van maatwerk die we ongewijzigd voortzetten.

Instrument 'Bereken Uw Recht'

Met het instrument 'Bereken Uw Recht' kan een inwoner anoniem en snel zien of hij of zij ergens recht op heeft. In het instrument staan landelijke en gemeentelijke regelingen. De tool wordt met regelmaat en met toenemende mate gebruikt. We stellen voor om het gebruik van 'Bereken Uw Recht' structureel voort te zetten als financieel dienstverleningsmiddel voor de inwoner.

Motie menstruatiearmoede

Voorgesteld wordt de verstrekking van de menstruatieproducten bij vier uitgifte punten in Heemstede structureel voort te zetten.

Kledingkaart

Sinds 2018 geven we aan het eind van het jaar kledingkaarten aan kinderen tot 18 jaar van ouders met een laag inkomen. De regeling is op dit moment incidenteel. Elk jaar bekijken we of er voldoende budget is om de kledingkaarten te geven. Tot nog toe zijn ze elk jaar gegeven.

We stellen voor om te onderzoeken hoe de uitgifte van kledingkaarten structureel onderdeel van het minimabeleid kan worden. Hierbij houden we er rekening mee dat het binnen het doel vereenvoudiging van de minimaregelingen past. De te onderzoeken punten zijn:

- Of het als aparte regeling opgenomen moet worden of als onderdeel van de regeling Eropuit!
- Of het samengevoegd kan worden met het gedeelte van de regeling Eropuit! wat voor sportkleding gebruikt kan worden;
- Of het ook voor volwassenen ontsloten kan/moet worden;
- Financiële consequenties van de keuzes.

Kansen

Vergroten bereik en vereenvoudigen

Gedurende de jaren 2020 - 2023 is er gewerkt aan het vergroten van het bereik van de regelingen. Er zijn verschillende redenen waarom wij nog steeds niet de volledige uitputting van de regelingen terugzien. Zo kan er sprake zijn van onbekendheid met de regelingen maar ook de toegankelijkheid kan een probleem zijn. Het

voorstel is om meer samenwerkingen aan te gaan met scholen, sportverenigingen, kinderopvangen en organisaties die werken met mensen in de AOW leeftijd om ook via deze wegen het bereik van de regelingen te vergroten.

Toegankelijkheid

Het voorstel is om te onderzoeken of er bij regelingen mogelijkheden zijn om deze voor de inwoner nog eenvoudiger en laagdrempeliger te maken en hiermee het bereik te vergroten. Hierin worden ook nogmaals de alternatieven voor de Eropuit! regeling onderzocht zoals een stadspas.

Maatwerk in uitvoering

Het voorstel is om bij elke regeling een duidelijke omschrijving van de visie en het doel van de regeling toe te voegen om nog meer maatwerk te kunnen bieden voor de inwoner.

Kanttelingen en risico's

Nog te onderzoeken

Enkele onderwerpen zijn in de tijd weggezet. In het uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 3 minimabeleidsplan) is hiervoor een verloop van de duur van de beleidsperiode 2024 - 2027 aangehouden. Het wegzetten in de tijd is een weloverwogen keuze. Over deze onderwerpen moeten aparte afwegingen worden gemaakt en moet gekeken worden wat de mogelijke financiële consequenties zijn. Denk aan het onderzoeken van de mogelijkheden tot vereenvoudiging van de regelingen, de wijze van structurele toevoeging van de kledingkaart en mogelijk aanpassen van de regeling Eropuit!

Financiële gevolgen

Wat betreft de te onderzoeken kansen is nog niet inzichtelijk of de daaruit voortvloeiende wijzigingen kosten met zich mee brengen. Dit zal indien nodig per wijziging worden voorgelegd aan de raad.

Daarnaast kan het gebruik van de minimaregelingen leiden tot overschrijding. Het minimabeleid is een open einde regeling waardoor meer gebruik door bijvoorbeeld een groter bereik meer kosten met zich meebrengt.

Blik op de toekomst: Oekraïners?

Op dit moment kunnen Oekraïners nog geen aanspraak maken op regelingen binnen de Participatiewet in verband met de verblijfstatus die zij hebben. Landelijk beleid hierover volgen we op de voet.

Financiën

Financiële consequenties

De nu voorgestelde wijzigingen zijn allemaal budgetneutraal uit te voeren. De kosten voor 'Bereken Uw Recht' menstruatietoelagen en de kledingkaart zitten in het uitgavenbeeld van 2023.

De kosten van Bereken Uw recht ad € 2.930 en de kosten van de motie menstruatietoelagen ad € 3.000 zijn sinds de start van de pilot ten laste gebracht van het bestaande budget. Binnen de begroting 2024 kunnen Bereken Uw Recht en menstruatietoelagen structureel worden voortgezet. De kosten voor de kledingkaart zoals deze nu is ingericht niet. In verband daarmee is het structureel voortzetten van de kledingkaart als te onderzoeken weggezet.

De kledingkaart is tot nog toe geen vast onderdeel van het beleid geweest. Bij voldoende ruimte in het budget in november/december is de kledingkaart voor kinderen de afgelopen jaren aan de inwoners verstrekt.

Wanneer duidelijk is hoe we de kledingkaart structureel onderdeel van het minimabeleid willen maken, zal de raad zo nodig om extra budget worden gevraagd voor dit onderdeel.

Wat betreft de te onderzoeken kansen is nog niet inzichtelijk of de daaruit voortvloeiende wijzigingen kosten met zich mee brengen en hoeveel dit betreft. Per onderdeel zal dit te zijner tijd indien nodig worden aangevraagd.

Samenwerking en communicatie

Participatie

De cliëntenraad Werk en Inkomen is betrokken bij het opstellen van dit beleidsplan. Aan hen is uitgevraagd wat zij inhoudelijk van de regelingen vinden en of ze regelingen missen. Zij zijn over het algemeen tevreden over de inhoud van het minimabeleid. Zij hebben wel gevraagd of de vastgestelde bedragen voor de Eropuit! regeling en de fietsregeling nog passend zijn. Hierop hebben we besloten de prijzen uit de Nibud-prijzengids van het actuele jaar te hanteren.

Communicatie

Nadat het minimabeleidsplan is vastgesteld wordt de cliëntenraad hierover geïnformeerd. Zij zullen ook verder geïnformeerd worden over de communicatie naar de inwoners. Zodra de regelingen ingaan worden de inwoners hierover geïnformeerd. De huishoudens die bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken bekend zijn worden geïnformeerd per nieuwsbrief.

Samenwerking

De advisering over en de uitvoering van het minimabeleid is sinds 2006 belegd bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) Bloemendaal – Heemstede. De IASZ is een Gemeenschappelijke Regeling. In het kader van deze Gemeenschappelijke Regeling is een goede samenwerking tussen Gemeente Heemstede en Gemeente Bloemendaal op het gebied van het minimabeleid van belang voor een efficiënte uitvoering en uniforme werkwijze.

In de beleidsperiode 2024 - 2027 brengen we meer focus aan op het onder de aandacht brengen van andere partijen in de regio die de inwoner kunnen ondersteunen zoals stichtingen en fondsen.

Tot slot houdt de IASZ korte lijnen met de afdelingen gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ) en Duurzaamheid om inwoners beter te bereiken en van dienst te kunnen zijn.

Planning/uitvoering

Het nieuwe minimabeleid gaat in per 1 januari 2024. Na de vaststelling van dit raadsvoorstel worden ten behoeve van de uitvoering nieuwe beleidsregels opgesteld deze worden naar bevoegdheid vastgesteld door het college.

Fase & Besluitvorming	Jan 2024	Feb 2024
College behandeling		
Commissie Samenleving		
Raad (A-stuk)		

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Beleidsplan Minimabeleid 2024 - 2027